

Goed hulpverlenerschap verder aangescherpt

Op 1 juli 2021 [wijzigt](#) de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz). Het doel daarvan is de financiële beheersing van de collectieve zorguitgaven. Met die wijziging wordt ook het 'goed hulpverlenerschap-artikel' 7:453 BW, dat aangeeft aan welke zorgvuldigheidsnorm de zorgverlener moet voldoen, aangepast.

Goede zorg

De Wkkgz beoogt de veiligheid en kwaliteit van de zorg te waarborgen en de positie van cliënten in de zorg te versterken. Zorgaanbieders en zorgverleners moeten kwalitatief 'goede zorg' leveren (artikel 2 Wkkgz). Wat goede zorg inhoudt, wordt nader ingevuld door wet- en regelgeving, de professionele standaard en in kwaliteitsstandaarden. Onder goede zorg wordt – kortgezegd - verstaan zorg van goede kwaliteit en van goed niveau, waarbij zorgverleners handelen in overeenstemming met de op hen rustende verantwoordelijkheid, voortvloeiend uit de professionele standaard (opgesteld door de beroepsgroep zelf). In artikel 2 Wkkgz en artikel 7:453 Burgerlijk Wetboek (BW / WGB0) wordt naar deze professionele standaard verwezen. Volgens artikel 7:453 BW valt onder die professionele standaard ook de kwaliteitsstandaard ('professionele standaard waaronder de kwaliteitsstandaard') als bedoeld in de artikel 1, onderdeel z, van de Zorgverzekeringswet. Dat 'waaronder' wordt straks gewijzigd.

Kwaliteitsstandaarden (zoals bedoeld in de Zorgverzekeringswet), opgesteld door organisaties van cliënten, zorgaanbieders en zorgverzekeraars gezamenlijk, zijn [vaak onderdeel van de professionele standaard](#). In tegenstelling tot de professionele standaard, moet een kwaliteitstandaard voldoen aan het toetsingskader van het Zorginstituut Nederland (ZiN), dat het openbaar register van kwaliteitstandaarden bijhoudt. Specifiek de regeling van die kwaliteitsstandaarden wordt [per 1 juli 2021 gewijzigd](#), waardoor ook artikel 7:453 BW wordt aangepast.

Wetswijziging '[financiële toetsing voorgedragen kwaliteitsstandaarden](#)'

Met de wetswijziging, getiteld 'financiële toetsing voorgedragen kwaliteitsstandaarden', wordt in artikel 1, eerste lid, Wkkgz een definitie opgenomen van het begrip 'professionele standaard':

“geheel van private normen en regels, medisch wetenschappelijke inzichten en ervaringen dat invulling geeft aan het professioneel handelen van zorgverleners of zorgaanbieders.”

De ‘kwaliteitsstandaard’ wordt straks in artikel 1, eerste lid, Wkkgz gedefinieerd als:

“richtlijn, module, norm, zorgstandaard dan wel organisatiebeschrijving, die: a. betrekking heeft op het gehele zorgproces of een deel van een zorgproces; b. vastlegt wat noodzakelijk is om vanuit het perspectief van de cliënt goede zorg te verlenen; en c. overeenkomstig artikel 11a in het openbaar register is opgenomen.”

Het doel van de wetwijziging is financiële beheersing van de collectieve zorguitgaven. Met de aanpassing wordt voorkomen dat via de kwaliteitsstandaarden collectieve zorguitgaven stijgen, zonder dat de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) daar invloed op kan uitoefenen. [Demissionair Minister van VWS \(Hugo de Jonge\) vindt](#) dat politici moeten afwegen of kwaliteitsverbetering hogere zorgkosten rechtvaardigt, ook omdat de rekening uiteindelijk bij de burger terechtkomt. Het is volgens de wetgever wenselijk om onderdelen van kwaliteitsstandaarden (en daarmee vaak ook van de professionele standaard) op substantiële financiële consequenties te kunnen toetsen, voordat deze in het openbaar register worden opgenomen.

De wetwijziging geeft de Minister van VWS – samengevat – de mogelijkheid om dure kwaliteitsstandaarden tegen te houden. Nieuw is de procedure waarbij de Minister van VWS de mogelijkheid krijgt om het ZiN, al dan niet toestemming te verlenen voor het opnemen van een voorgedragen kwaliteitsstandaard. Dat wordt onder andere geregeld via een nieuw artikel 2a Wkkgz, luidende:

- “1. Voor zover een onderdeel van de professionele standaard mogelijke substantiële financiële gevolgen voor de collectieve zorguitgaven heeft, hoeven zorgaanbieders en zorgverleners, in afwijking van artikel 2, tweede lid, onderdeel b, uitsluitend te handelen in overeenstemming met dat onderdeel voor zover dat een kwaliteitsstandaard is.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op die onderdelen van de professionele standaard die voor 5 juli 2018 al tot de professionele standaard behoorden.
3. Het Zorginstituut bevordert de eenduidige uitleg van de toepassing van het eerste lid op een onderdeel van de professionele standaard.”

Ook worden na artikel 11 Wkkgz nieuwe artikelen (11a-11j) ingevoegd. Daarin worden de artikelen uit de Zorgverzekeringswet (66b-66e) overgeheveld naar de Wkkgz. In die artikelen is bepaald dat het ZiN een register beheert waarin kwaliteitsstandaarden en meetinstrumenten worden opgenomen.

Wijziging van 'goed hulpverlenerschap-artikel'

Met de wijziging van de Wkkgz wordt ook artikel 7:453 BW gewijzigd. Dat artikel bepaalt (nu nog) dat de hulpverlener bij zijn werkzaamheden de zorg van een goed hulpverlener in acht moet nemen en daarbij moet handelen in overeenstemming met de op hem rustende verantwoordelijkheid, voortvloeiende uit de voor hem geldende professionele standaard, *waaronder* de kwaliteitsstandaard. Omdat het openbare register van kwaliteitsstandaarden van de Zorgverzekeringswet naar de Wkkgz wordt overgeheveld, ondergaat ook artikel 7:453 BW een wijziging.

Dit leidt ertoe dat [artikel 7:453 BW](#) vanaf 1 juli 2021 uit twee afzonderlijke leden komt te bestaan:

- “1. De hulpverlener moet bij zijn werkzaamheden de zorg van een goed hulpverlener in acht nemen en handelt daarbij in overeenstemming met de op hem rustende verantwoordelijkheid, voortvloeiende uit de voor hulpverleners geldende professionele standaard en kwaliteitsstandaarden als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg.
2. Artikel 2a, eerste en tweede lid, van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg is van overeenkomstige toepassing op het handelen van hulpverleners.”

Nieuw is dus dat dat de zorgverlener moet handelen volgens de professionele standaard *en* de kwaliteitsstandaarden. Dat betekent dat de kwaliteitsstandaarden een afzonderlijk en expliciet onderdeel worden van de zorgvuldigheidsnorm van artikel 7:453 BW waar de zorgverlener aan moet voldoen.

Daarmee wordt volgens de toelichting bij de wetswijziging geregeld dat zorgaanbieders en zorgverleners voor het aanbieden van goede zorg slechts hoeven te handelen in overeenstemming met een onderdeel van de professionele standaard met mogelijke substantiële financiële gevolgen, als dat (door opname in het openbaar register) een kwaliteitsstandaard is geworden. Als de Minister van VWS bij een voorgedragen kwaliteitsstandaard (met substantiële financiële gevolgen voor de

collectieve zorguitgaven) geen toestemming verleent, wordt die kwaliteitsstandaard niet opgenomen in het openbaar register en is daarmee geen invulling van het 'goed hulpverlenerschap' (artikel 7:453 BW). Een hulpverlener hoeft zich dus niet aan een onderdeel van de professionele standaard te houden als die mogelijk substantiële financiële gevolgen heeft voor de collectieve zorguitgaven, tenzij dat onderdeel een (door de Minister van VWS) goed bevonden kwaliteitsstandaard is. Het toegevoegde lid 2 van artikel 7:453 BW voorkomt dat de hulpverlener tuchtrechtelijk en civielrechtelijk aansprakelijk is voor het niet voldoen aan een onderdeel van de professionele standaard, terwijl hij wel goede zorg levert, aldus nog steeds de toelichting.

Rol politiek: op de stoel van de arts?

Volgens demissionair Minister De Jonge is de bevoegdheid die de wet hem straks geeft, **bedoeld als 'noodrem'** en niet als rem op alle kwaliteitsstandaarden. De politieke zeggenschap en beïnvloeding op de norm van het goed hulpverlenerschap die wordt geïntroduceerd is volgens de toelichting uitsluitend een financiële – en geen (medisch) inhoudelijke – toets. Hoe dat daadwerkelijk uitpakt, zal de praktijk uitwijzen.

Als u meer wilt weten over deze wijzigingen en wat dat voor u betekent, kunt u contact opnemen met mr. ChiChi de Haan, telefonisch (030-2122800) of per e-mail (cim.dehaan@kbsadvocaten.nl).